

Provincia Viennensis & Narbonensis, prohibitum est, ne alter in alterius Provincia quicquam præsumeret. Dedisse tamen Leonem Magnum Viennensi Episcopo Vicarii dignitatem per Gallias ex multis antiquis monumentis certum est, ac per ipsiusmet verba, quæ supra retulimus, cum de illa loquens ait ^a: *Quam potestatem Hilario Arelatensi ablatam Viennensi Episcopo credidimus depu-*

tandam. Unde ipsi Arelatensis Provinciae Episcopi in Libello Leoni oblato

pro renovando Ecclesiae Arelatensis privilegio scriptum reliquerunt, Viennensem civitatem tunc sibi Primatus exposcere indebitos & Metropolitanam auctoritatem. Sed Vicarii sanctæ Sedis dignitatem statim restituerunt Pontifices Romani Arelatensi, ut diximus, Metropolitanam verò Viennensi confirmavit ^b Leo, ut scilicet auctoritatem haberet in tres Episcopos Provinciae

Viennensis, & unum Tarentasiensem Provinciae Alpium Grajarum, reliquis subjectis manentibus Arelatensi Episcopo. Idem simili decreto constituit Symmachus Papa ^c Epistola ad Episcopos Galliae, ut etiam superius observatum

est. Scio apud æternæ memoriæ Cardinalem Baronium Epistolam legi, Magni Leonis nomine, ad Episcopos per Gallias & Viennensem Provinciam, quæ hæc Vicarii per Gallias dignitas prius Viennensi quam Arelatensi Episcopo concessa videtur. Sed parum certæ fidei est, cum data scribatur Valentiniano Augusto IV. & Anieno Coss. & Consulatus Anieni cum Valentiniano post

obitum Hilarii, cuius tamquam viventis mentio fit in dicta Epistola, tantum contigerit. Adde quod pluribus supra citatis melioris notæ testimoniis in favorem Arelatensis planè contraria sit. Nec ignoro aliam nomine Silvestri Epistolam à Joanne de Bosco referri in libello antiquitatum Ecclesiae Viennensis, qua Vicarii per Gallias auctoritas Viennensi Episcopo à Silvestro concessa legitur. Sed tanto evidentius falsi arguitur, quod in ea Civitas Ausciorum Metropolis dicatur Novempopulaniæ, omnesque aliquantulæ literaturæ sciant Novempopulaniam nondum Provinciam factam esse Silvestri temporibus: & ab eo tempore quo facta est, Elusam per multa sæcula ejus Metropolitim fuisse, ut ex Notitia certum est, inferiusque probabimus.

Burdegala inter celebriores Aquitaniæ civitates ab Ammiano ^d numeratur, cum ait: *In Aquitania, quæ Pyrenæos montes & eam partem spectat Oceani, quæ pertinet ad Hispanos, prima Provincia est Aquitanica, amplitudine civitatum admodum culta: omittis aliis multis, Burdegala & Arverni excellunt, & Santones & Piclavi.* Fuit certè Metropolis Civilis Aquitaniæ secundæ: sed & quod Ecclesiastica fuerit nemo ambigit, cum Agathensi & Aurelianensi primo sic Cyprianus Burdigalensis Episcopus subscripserit, Agathensi quidem: *Cyprianus Episcopus de Burdigala Metropoli subscripsi.* Et Aurelianensi primo: *Cyprianus in Christi nomine Episcopus Ecclesiae Burdigalensis Metropolis Canonum statuta nostrorum subscripsi.*

Elusa nobilis olim civitas, & Novempopulaniæ five Aquitaniæ tertiæ Metropolis Civilis, ut in Notitia Provinciarum & Civitatum Galliae scribitur. Nec audiendi sunt, qui apud Ammianum ^e Marcellinum Elusam pro Clusa in Narbonensi legendum arbitrantur, cum Elusa in Novempopulania sit, non in Narbonensi. Fuit autem magna ex parte diruta ab Euarice Gothorum rege, quo in Gallias ex Hispania irrumpente, Novempopulanæ, inquit Gregorius ^f Turonensis, geminæque Aquitaniæ urbes depopulatæ sunt. Attamen quod Metropolis Ecclesiastica fuerit usque ad finem sexti sæculi, certissime probatur ex antiquarum Synodorum subscriptionibus. Etenim sic in Agathensi legitur: *Clarus Episcopus de civitate Elusa Metropoli subscripsi.* Et in fine Aurelianensis primi: *Leontius Episcopus Ecclesiae Elusanae Metropolis subscripsi.* Adhucque Laban Episcopus Elusanus inter Metropolitanos subscribit Concilio Parisiensi quarto, anno 573. Tandem ex ordinaria rerum inconstantia, nequidem Episcopus apud eam sedit, dignitasque Metropolitana Auscienfi sedi tributa est.

Elusa nobilis olim civitas, & Novempopulaniæ five Aquitaniæ tertiæ Metropolis Civilis, ut in Notitia Provinciarum & Civitatum Galliae scribitur. Nec audiendi sunt, qui apud Ammianum ^e Marcellinum Elusam pro Clusa in Narbonensi legendum arbitrantur, cum Elusa in Novempopulania sit, non in Narbonensi. Fuit autem magna ex parte diruta ab Euarice Gothorum rege, quo in Gallias ex Hispania irrumpente, Novempopulanæ, inquit Gregorius ^f Turonensis, geminæque Aquitaniæ urbes depopulatæ sunt. Attamen quod Metropolis Ecclesiastica fuerit usque ad finem sexti sæculi, certissime probatur ex antiquarum Synodorum subscriptionibus. Etenim sic in Agathensi legitur: *Clarus Episcopus de civitate Elusa Metropoli subscripsi.* Et in fine Aurelianensis primi: *Leontius Episcopus Ecclesiae Elusanae Metropolis subscripsi.* Adhucque Laban Episcopus Elusanus inter Metropolitanos subscribit Concilio Parisiensi quarto, anno 573. Tandem ex ordinaria rerum inconstantia, nequidem Episcopus apud eam sedit, dignitasque Metropolitana Auscienfi sedi tributa est.

Elusa nobilis olim civitas, & Novempopulaniæ five Aquitaniæ tertiæ Metropolis Civilis, ut in Notitia Provinciarum & Civitatum Galliae scribitur. Nec audiendi sunt, qui apud Ammianum ^e Marcellinum Elusam pro Clusa in Narbonensi legendum arbitrantur, cum Elusa in Novempopulania sit, non in Narbonensi. Fuit autem magna ex parte diruta ab Euarice Gothorum rege, quo in Gallias ex Hispania irrumpente, Novempopulanæ, inquit Gregorius ^f Turonensis, geminæque Aquitaniæ urbes depopulatæ sunt. Attamen quod Metropolis Ecclesiastica fuerit usque ad finem sexti sæculi, certissime probatur ex antiquarum Synodorum subscriptionibus. Etenim sic in Agathensi legitur: *Clarus Episcopus de civitate Elusa Metropoli subscripsi.* Et in fine Aurelianensis primi: *Leontius Episcopus Ecclesiae Elusanae Metropolis subscripsi.* Adhucque Laban Episcopus Elusanus inter Metropolitanos subscribit Concilio Parisiensi quarto, anno 573. Tandem ex ordinaria rerum inconstantia, nequidem Episcopus apud eam sedit, dignitasque Metropolitana Auscienfi sedi tributa est.

Elusa nobilis olim civitas, & Novempopulaniæ five Aquitaniæ tertiæ Metropolis Civilis, ut in Notitia Provinciarum & Civitatum Galliae scribitur. Nec audiendi sunt, qui apud Ammianum ^e Marcellinum Elusam pro Clusa in Narbonensi legendum arbitrantur, cum Elusa in Novempopulania sit, non in Narbonensi. Fuit autem magna ex parte diruta ab Euarice Gothorum rege, quo in Gallias ex Hispania irrumpente, Novempopulanæ, inquit Gregorius ^f Turonensis, geminæque Aquitaniæ urbes depopulatæ sunt. Attamen quod Metropolis Ecclesiastica fuerit usque ad finem sexti sæculi, certissime probatur ex antiquarum Synodorum subscriptionibus. Etenim sic in Agathensi legitur: *Clarus Episcopus de civitate Elusa Metropoli subscripsi.* Et in fine Aurelianensis primi: *Leontius Episcopus Ecclesiae Elusanae Metropolis subscripsi.* Adhucque Laban Episcopus Elusanus inter Metropolitanos subscribit Concilio Parisiensi quarto, anno 573. Tandem ex ordinaria rerum inconstantia, nequidem Episcopus apud eam sedit, dignitasque Metropolitana Auscienfi sedi tributa est.

Elusa nobilis olim civitas, & Novempopulaniæ five Aquitaniæ tertiæ Metropolis Civilis, ut in Notitia Provinciarum & Civitatum Galliae scribitur. Nec audiendi sunt, qui apud Ammianum ^e Marcellinum Elusam pro Clusa in Narbonensi legendum arbitrantur, cum Elusa in Novempopulania sit, non in Narbonensi. Fuit autem magna ex parte diruta ab Euarice Gothorum rege, quo in Gallias ex Hispania irrumpente, Novempopulanæ, inquit Gregorius ^f Turonensis, geminæque Aquitaniæ urbes depopulatæ sunt. Attamen quod Metropolis Ecclesiastica fuerit usque ad finem sexti sæculi, certissime probatur ex antiquarum Synodorum subscriptionibus. Etenim sic in Agathensi legitur: *Clarus Episcopus de civitate Elusa Metropoli subscripsi.* Et in fine Aurelianensis primi: *Leontius Episcopus Ecclesiae Elusanae Metropolis subscripsi.* Adhucque Laban Episcopus Elusanus inter Metropolitanos subscribit Concilio Parisiensi quarto, anno 573. Tandem ex ordinaria rerum inconstantia, nequidem Episcopus apud eam sedit, dignitasque Metropolitana Auscienfi sedi tributa est.

Elusa nobilis olim civitas, & Novempopulaniæ five Aquitaniæ tertiæ Metropolis Civilis, ut in Notitia Provinciarum & Civitatum Galliae scribitur. Nec audiendi sunt, qui apud Ammianum ^e Marcellinum Elusam pro Clusa in Narbonensi legendum arbitrantur, cum Elusa in Novempopulania sit, non in Narbonensi. Fuit autem magna ex parte diruta ab Euarice Gothorum rege, quo in Gallias ex Hispania irrumpente, Novempopulanæ, inquit Gregorius ^f Turonensis, geminæque Aquitaniæ urbes depopulatæ sunt. Attamen quod Metropolis Ecclesiastica fuerit usque ad finem sexti sæculi, certissime probatur ex antiquarum Synodorum subscriptionibus. Etenim sic in Agathensi legitur: *Clarus Episcopus de civitate Elusa Metropoli subscripsi.* Et in fine Aurelianensis primi: *Leontius Episcopus Ecclesiae Elusanae Metropolis subscripsi.* Adhucque Laban Episcopus Elusanus inter Metropolitanos subscribit Concilio Parisiensi quarto, anno 573. Tandem ex ordinaria rerum inconstantia, nequidem Episcopus apud eam sedit, dignitasque Metropolitana Auscienfi sedi tributa est.

Elusa nobilis olim civitas, & Novempopulaniæ five Aquitaniæ tertiæ Metropolis Civilis, ut in Notitia Provinciarum & Civitatum Galliae scribitur. Nec audiendi sunt, qui apud Ammianum ^e Marcellinum Elusam pro Clusa in Narbonensi legendum arbitrantur, cum Elusa in Novempopulania sit, non in Narbonensi. Fuit autem magna ex parte diruta ab Euarice Gothorum rege, quo in Gallias ex Hispania irrumpente, Novempopulanæ, inquit Gregorius ^f Turonensis, geminæque Aquitaniæ urbes depopulatæ sunt. Attamen quod Metropolis Ecclesiastica fuerit usque ad finem sexti sæculi, certissime probatur ex antiquarum Synodorum subscriptionibus. Etenim sic in Agathensi legitur: *Clarus Episcopus de civitate Elusa Metropoli subscripsi.* Et in fine Aurelianensis primi: *Leontius Episcopus Ecclesiae Elusanae Metropolis subscripsi.* Adhucque Laban Episcopus Elusanus inter Metropolitanos subscribit Concilio Parisiensi quarto, anno 573. Tandem ex ordinaria rerum inconstantia, nequidem Episcopus apud eam sedit, dignitasque Metropolitana Auscienfi sedi tributa est.

Elusa nobilis olim civitas, & Novempopulaniæ five Aquitaniæ tertiæ Metropolis Civilis, ut in Notitia Provinciarum & Civitatum Galliae scribitur. Nec audiendi sunt, qui apud Ammianum ^e Marcellinum Elusam pro Clusa in Narbonensi legendum arbitrantur, cum Elusa in Novempopulania sit, non in Narbonensi. Fuit autem magna ex parte diruta ab Euarice Gothorum rege, quo in Gallias ex Hispania irrumpente, Novempopulanæ, inquit Gregorius ^f Turonensis, geminæque Aquitaniæ urbes depopulatæ sunt. Attamen quod Metropolis Ecclesiastica fuerit usque ad finem sexti sæculi, certissime probatur ex antiquarum Synodorum subscriptionibus. Etenim sic in Agathensi legitur: *Clarus Episcopus de civitate Elusa Metropoli subscripsi.* Et in fine Aurelianensis primi: *Leontius Episcopus Ecclesiae Elusanae Metropolis subscripsi.* Adhucque Laban Episcopus Elusanus inter Metropolitanos subscribit Concilio Parisiensi quarto, anno 573. Tandem ex ordinaria rerum inconstantia, nequidem Episcopus apud eam sedit, dignitasque Metropolitana Auscienfi sedi tributa est.

Elusa nobilis olim civitas, & Novempopulaniæ five Aquitaniæ tertiæ Metropolis Civilis, ut in Notitia Provinciarum & Civitatum Galliae scribitur. Nec audiendi sunt, qui apud Ammianum ^e Marcellinum Elusam pro Clusa in Narbonensi legendum arbitrantur, cum Elusa in Novempopulania sit, non in Narbonensi. Fuit autem magna ex parte diruta ab Euarice Gothorum rege, quo in Gallias ex Hispania irrumpente, Novempopulanæ, inquit Gregorius ^f Turonensis, geminæque Aquitaniæ urbes depopulatæ sunt. Attamen quod Metropolis Ecclesiastica fuerit usque ad finem sexti sæculi, certissime probatur ex antiquarum Synodorum subscriptionibus. Etenim sic in Agathensi legitur: *Clarus Episcopus de civitate Elusa Metropoli subscripsi.* Et in fine Aurelianensis primi: *Leontius Episcopus Ecclesiae Elusanae Metropolis subscripsi.* Adhucque Laban Episcopus Elusanus inter Metropolitanos subscribit Concilio Parisiensi quarto, anno 573. Tandem ex ordinaria rerum inconstantia, nequidem Episcopus apud eam sedit, dignitasque Metropolitana Auscienfi sedi tributa est.

Elusa nobilis olim civitas, & Novempopulaniæ five Aquitaniæ tertiæ Metropolis Civilis, ut in Notitia Provinciarum & Civitatum Galliae scribitur. Nec audiendi sunt, qui apud Ammianum ^e Marcellinum Elusam pro Clusa in Narbonensi legendum arbitrantur, cum Elusa in Novempopulania sit, non in Narbonensi. Fuit autem magna ex parte diruta ab Euarice Gothorum rege, quo in Gallias ex Hispania irrumpente, Novempopulanæ, inquit Gregorius ^f Turonensis, geminæque Aquitaniæ urbes depopulatæ sunt. Attamen quod Metropolis Ecclesiastica fuerit usque ad finem sexti sæculi, certissime probatur ex antiquarum Synodorum subscriptionibus. Etenim sic in Agathensi legitur: *Clarus Episcopus de civitate Elusa Metropoli subscripsi.* Et in fine Aurelianensis primi: *Leontius Episcopus Ecclesiae Elusanae Metropolis subscripsi.* Adhucque Laban Episcopus Elusanus inter Metropolitanos subscribit Concilio Parisiensi quarto, anno 573. Tandem ex ordinaria rerum inconstantia, nequidem Episcopus apud eam sedit, dignitasque Metropolitana Auscienfi sedi tributa est.

Elusa nobilis olim civitas, & Novempopulaniæ five Aquitaniæ tertiæ Metropolis Civilis, ut in Notitia Provinciarum & Civitatum Galliae scribitur. Nec audiendi sunt, qui apud Ammianum ^e Marcellinum Elusam pro Clusa in Narbonensi legendum arbitrantur, cum Elusa in Novempopulania sit, non in Narbonensi. Fuit autem magna ex parte diruta ab Euarice Gothorum rege, quo in Gallias ex Hispania irrumpente, Novempopulanæ, inquit Gregorius ^f Turonensis, geminæque Aquitaniæ urbes depopulatæ sunt. Attamen quod Metropolis Ecclesiastica fuerit usque ad finem sexti sæculi, certissime probatur ex antiquarum Synodorum subscriptionibus. Etenim sic in Agathensi legitur: *Clarus Episcopus de civitate Elusa Metropoli subscripsi.* Et in fine Aurelianensis primi: *Leontius Episcopus Ecclesiae Elusanae Metropolis subscripsi.* Adhucque Laban Episcopus Elusanus inter Metropolitanos subscribit Concilio Parisiensi quarto, anno 573. Tandem ex ordinaria rerum inconstantia, nequidem Episcopus apud eam sedit, dignitasque Metropolitana Auscienfi sedi tributa est.

Elusa nobilis olim civitas, & Novempopulaniæ five Aquitaniæ tertiæ Metropolis Civilis, ut in Notitia Provinciarum & Civitatum Galliae scribitur. Nec audiendi sunt, qui apud Ammianum ^e Marcellinum Elusam pro Clusa in Narbonensi legendum arbitrantur, cum Elusa in Novempopulania sit, non in Narbonensi. Fuit autem magna ex parte diruta ab Euarice Gothorum rege, quo in Gallias ex Hispania irrumpente, Novempopulanæ, inquit Gregorius ^f Turonensis, geminæque Aquitaniæ urbes depopulatæ sunt. Attamen quod Metropolis Ecclesiastica fuerit usque ad finem sexti sæculi, certissime probatur ex antiquarum Synodorum subscriptionibus. Etenim sic in Agathensi legitur: *Clarus Episcopus de civitate Elusa Metropoli subscripsi.* Et in fine Aurelianensis primi: *Leontius Episcopus Ecclesiae Elusanae Metropolis subscripsi.* Adhucque Laban Episcopus Elusanus inter Metropolitanos subscribit Concilio Parisiensi quarto, anno 573. Tandem ex ordinaria rerum inconstantia, nequidem Episcopus apud eam sedit, dignitasque Metropolitana Auscienfi sedi tributa est.

Elusa nobilis olim civitas, & Novempopulaniæ five Aquitaniæ tertiæ Metropolis Civilis, ut in Notitia Provinciarum & Civitatum Galliae scribitur. Nec audiendi sunt, qui apud Ammianum ^e Marcellinum Elusam pro Clusa in Narbonensi legendum arbitrantur, cum Elusa in Novempopulania sit, non in Narbonensi. Fuit autem magna ex parte diruta ab Euarice Gothorum rege, quo in Gallias ex Hispania irrumpente, Novempopulanæ, inquit Gregorius ^f Turonensis, geminæque Aquitaniæ urbes depopulatæ sunt. Attamen quod Metropolis Ecclesiastica fuerit usque ad finem sexti sæculi, certissime probatur ex antiquarum Synodorum subscriptionibus. Etenim sic in Agathensi legitur: *Clarus Episcopus de civitate Elusa Metropoli subscripsi.* Et in fine Aurelianensis primi: *Leontius Episcopus Ecclesiae Elusanae Metropolis subscripsi.* Adhucque Laban Episcopus Elusanus inter Metropolitanos subscribit Concilio Parisiensi quarto, anno 573. Tandem ex ordinaria rerum inconstantia, nequidem Episcopus apud eam sedit, dignitasque Metropolitana Auscienfi sedi tributa est.

Elusa nobilis olim civitas, & Novempopulaniæ five Aquitaniæ tertiæ Metropolis Civilis, ut in Notitia Provinciarum & Civitatum Galliae scribitur. Nec audiendi sunt, qui apud Ammianum ^e Marcellinum Elusam pro Clusa in Narbonensi legendum arbitrantur, cum Elusa in Novempopulania sit, non in Narbonensi. Fuit autem magna ex parte diruta ab Euarice Gothorum rege, quo in Gallias ex Hispania irrumpente, Novempopulanæ, inquit Gregorius ^f Turonensis, geminæque Aquitaniæ urbes depopulatæ sunt. Attamen quod Metropolis Ecclesiastica fuerit usque ad finem sexti sæculi, certissime probatur ex antiquarum Synodorum subscriptionibus. Etenim sic in Agathensi legitur: *Clarus Episcopus de civitate Elusa Metropoli subscripsi.* Et in fine Aurelianensis primi: *Leontius Episcopus Ecclesiae Elusanae Metropolis subscripsi.* Adhucque Laban Episcopus Elusanus inter Metropolitanos subscribit Concilio Parisiensi quarto, anno 573. Tandem ex ordinaria rerum inconstantia, nequidem Episcopus apud eam sedit, dignitasque Metropolitana Auscienfi sedi tributa est.

Elusa nobilis olim civitas, & Novempopulaniæ five Aquitaniæ tertiæ Metropolis Civilis, ut in Notitia Provinciarum & Civitatum Galliae scribitur. Nec audiendi sunt, qui apud Ammianum ^e Marcellinum Elusam pro Clusa in Narbonensi legendum arbitrantur, cum Elusa in Novempopulania sit, non in Narbonensi. Fuit autem magna ex parte diruta ab Euarice Gothorum rege, quo in Gallias ex Hispania irrumpente, Novempopulanæ, inquit Gregorius ^f Turonensis, geminæque Aquitaniæ urbes depopulatæ sunt. Attamen quod Metropolis Ecclesiastica fuerit usque ad finem sexti sæculi, certissime probatur ex antiquarum Synodorum subscriptionibus. Etenim sic in Agathensi legitur: *Clarus Episcopus de civitate Elusa Metropoli subscripsi.* Et in fine Aurelianensis primi: *Leontius Episcopus Ecclesiae Elusanae Metropolis subscripsi.* Adhucque Laban Episcopus Elusanus inter Metropolitanos subscribit Concilio Parisiensi quarto, anno 573. Tandem ex ordinaria rerum inconstantia, nequidem Episcopus apud eam sedit, dignitasque Metropolitana Auscienfi sedi tributa est.

Elusa nobilis olim civitas, & Novempopulaniæ five Aquitaniæ tertiæ Metropolis Civilis, ut in Notitia Provinciarum & Civitatum Galliae scribitur. Nec audiendi sunt, qui apud Ammianum ^e Marcellinum Elusam pro Clusa in Narbonensi legendum arbitrantur, cum Elusa in Novempopulania sit, non in Narbonensi. Fuit autem magna ex parte diruta ab Euarice Gothorum rege, quo in Gallias ex Hispania irrumpente, Novempopulanæ, inquit Gregorius ^f Turonensis, geminæque Aquitaniæ urbes depopulatæ sunt. Attamen quod Metropolis Ecclesiastica fuerit usque ad finem sexti sæculi, certissime probatur ex antiquarum Synodorum subscriptionibus. Etenim sic in Agathensi legitur: *Clarus Episcopus de civitate Elusa Metropoli subscripsi.* Et in fine Aurelianensis primi: *Leontius Episcopus Ecclesiae Elusanae Metropolis subscripsi.* Adhucque Laban Episcopus Elusanus inter Metropolitanos subscribit Concilio Parisiensi quarto, anno 573. Tandem ex ordinaria rerum inconstantia, nequidem Episcopus apud eam sedit, dignitasque Metropolitana Auscienfi sedi tributa est.

^a Leo Magn. Epist. 109.

^b Idem ibid.

^c Symmach. P. Epist. 10. ad Episc. Galliae.

XVIII.

METROPOLIS
ET PROVIN-
CIA BURDE-
GALENSIS.

^d Ammian. Marcell. lib. 15.

XIX.

METROPOLIS
ET PROVIN-
CIA ELUSANA.

^e Ammian. lib. 15.

^f Greg. Turon. lib. 2. Hist. Franc. cap. 25.